

Edukacja antydiskryminacyjna TU, Edukacja globalna TERAZ

**łączenie perspektyw
antydiskryminacyjnej i globalnej
w edukacji formalnej i pozaformalnej**

scenariusze lekcji

SZKOŁA

RÓWNOŚCI

**TOWARZYSTWO
EDUKACJI
ANTYDISKRYMINACYJNEJ**

Skąd jesteśmy, jak daleko sięgają nasze korzenie?

1. Tytuł, temat lekcji: Skąd jesteśmy, jak daleko sięgają nasze korzenie?

2. Czas trwania: 45 minut

3. Krótki opis scenariusza: Lekcja ma pozwolić uczniom i uczennicom poznać ich historie rodzinne oraz korzenie, miejsca, skąd pochodzili ich przodkowie. Stworzenie wspólnej mapy z siecią nitek symbolizujących wędrówki ma uświadomić im, że ich przodkowie i rodziny migrowały z różnych powodów: społecznych, ekonomicznych czy historycznych. Pokazać migracje w kontekście osobistej historii rodziny.

4. Autorka: Izabela Niedzwiedzka

5. Poziom edukacyjny: I etap edukacyjny lub II etap edukacyjny

6. Słowa kluczowe: migracje/wędrówki, rodzinna historia, tożsamość, podwójna tożsamość, różne kultury i tradycje

7. Przedmiot: nauczanie zintegrowane, historia

8. Związek z podstawą programową:

- Wymagania ogólne: historia rodziny, regionu, migracji
- Wymagania szczegółowe:
Historia, KLASA IV
I. Elementy historii rodzinnej i regionalnej. Uczeń:
 - 1) zbiera informacje na temat historii swojej rodziny, gromadzi pamiątki rodzinne i opowiada o nich;
 - 2) poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje.

9. Cele lekcji:

Po lekcji uczeń/uczennica:

- Zrozumie, że ludzie zmieniają miejsce zamieszkania z różnych powodów (historycznych, społecznych, ekonomicznych) od wieków i że migracje są naturalnym procesem społecznym i globalnym;
- Pozna historię swojej rodziny, trasy wędrówek swoich przodków i przodkiń;
- Dowie się, skąd pochodzą jego przodkowie, gdzie na mapie Polski/świata znajdują się te miejscowości.

10. Metody pracy: symulacja, dyskusja, praca z mapą, analiza zdjęć rodzinnych

Formy pracy: indywidualna i grupowa

11. Środki dydaktyczne i materiały: pinezki, nici, mapki administracyjne Polski – po jednej na 4 osoby, duża plansza (najlepiej korkowa lub styropianowa) z mapą Polski narysowaną na szarym papierze, z zaznaczonymi największymi miastami i granicami państw sąsiadujących, markery, możliwe zdjęcia dziadków, babć, pradiadków i prababć.

Uwaga: wymagane jest, by uczniowie i uczennice przygotowali wcześniej z rodzicami w domu historie swoich rodzin, może jako kontynuację lekcji dotyczącej drzewa genealogicznego rodziny, oraz nazwy miejscowości, gdzie urodzili się/mieszkali ich przodkowie (jeżeli są to małe miejscowości, poproś, by rodzice wcześniej pokazali je dzieciom na mapie bądź umiejscowili w sąsiedztwie najbliższego dużego miasta).

12. Przebieg lekcji

- a. Podaj uczniom i uczennicom temat lekcji, spytaj, czy ktoś z nich ma krewnych w innym mieście Polski lub za granicą – jeśli tak, to gdzie? (3 minuty)
- b. Zapoznaj uczniów i uczennice ze słowami kluczowymi lekcji (możesz zapisać je na tablicy): wędrówki, historie rodzinne, przodkowie, migracje.
Zadaj pytanie kluczowe jako sygnał obranego kierunku zajęć: Skąd jesteśmy, gdzie sięgają nasze korzenie? (5 minut)
- c. Podziel klasę na grupy czteroosobowe.
 - Rozdaj im przygotowane wcześniej mapki administracyjne Polski i krajów ościennych (najlepiej w formacie minimum A4).
 - Poproś, żeby odwołując się do pracy domowej (informacji od rodziców, dziadków, babć, rodziny), na kartce zaznaczyli czarnymi markerami miejsce, gdzie obecnie się znajdują, oraz miejsca, skąd pochodzą ich rodzice, dziadkowie lub pradiadkowie, jeśli mają taką wiedzę.
 - Przejdź do prezentacji pracy grup, poproś, by uczniowie i uczennice przeczytali nazwy miejscowości, gdzie sięgają ich korzenie. (12 minut)
- d. Następnie poproś, by uczniowie i uczennice razem ze swoją grupą odnaleźli na dużej mapie miejscowości rodzinne ich przodków i zaznaczyli/zaznaczyły oraz podpisali/podpisały nazwy tych miejscowości na dużej mapie na szarym papierze, następnie wbili/wbiły tam pinezki i nitkami połączyli/połączyły z obecną miejscowością rodzinną (miejszem zamieszkania).
W tym czasie pozostali uczniowie i uczennice mogą już przygotowywać sobie nici potrzebnej długości.
Weź również udział w tym ćwiczeniu, zaznacz na mapie, gdzie sięgają twoje korzenie rodzinne. (20 minut)
- e. Poproś, by uczniowie i uczennice wrócili na swoje miejsca. Mapę z siecią wędrówek umieść w klasie w widocznym miejscu.
- f. Poproś o podsumowanie zajęć:
„Dziś odkryłem/odkryłam, że moja rodzina...”. (5 minut)

13. Komentarz metodyczny:

Aby zajęcia przebiegły sprawnie, ważne jest odpowiednie przygotowanie uczennic i uczniów do tej lekcji. Zapowiedz ją z wyprzedzeniem i poproś, aby jak detektywi poszukiwali i wypytywali swoje

rodziny o ich historię. Możesz również zapowiedzieć to rodzicom podczas spotkania bądź zebrania i zachęcić ich do wspólnej pracy z dziećmi.

Zadbaj o to, żeby podczas pracy uczennice i uczniowie nie komentowali tego, skąd pochodzą inne osoby. Szczególnie w kontekście osób mających korzenie poza Polską. Przypomnij o zasadzie odnoszenia się z szacunkiem do osób i ich historii.

Ważne, by podsumować zajęcia wnioskami o historiach rodzin, osobistych doświadczeniach przeprowadzek, migracji, tożsamości krewnych mieszkających za granicami Polski czy Europy.

Może się tak zdarzyć, że uczniowie i uczennice zaznaczą miejsca poza granicami Polski, a nawet Europy. Podkreśl, że te procesy mają charakter globalny i oni/one również mają możliwość podróży, mieszkania w różnych miejscach świata w przyszłości.

Jeśli wcześniej poprosisz uczniów/uczennice o przyniesienie zdjęć swoich przodków i krewnych to możecie je poprzyklejać na waszej mapie w odpowiednich miejscach, tak aby nić, która została poprowadzona, nabrała jeszcze bardziej osobistego charakteru. Wtedy będzie można rozpoznać, do kogo ta nić należy i z historią czyjej rodziny jest związana.

14. Zadanie domowe: Poproś o podsumowanie w domu i napisanie kilku zdań o tym, gdzie sięgają korzenie rodzinne twoich uczniów/uczennic.

Poproś o ewentualne wklejenie fotografii rodzinnej ilustrującej tę historię lub przygotowanie rysunku (w klasach młodszych).

Przydatne linki:

- <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spolnoczenstwie-geografia-historia/artykuly/wplyw-konfliktow-na-rozwoj-globalny>.
- <https://globalna.ceo.org.pl/wiedza-o-spolnoczenstwie-geografia/artykuly/migracje-na-swiecie>.
- *Spotkanie z Innym jako wyzwanie XXI wieku* – wykład Ryszarda Kapuścińskiego, <https://e-globalna.edu.pl/index.php?etap=10&i=1064>.

Publikacja jest częścią serii Szkoła Równości.

© Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej
ul. Kłopotowskiego 9/31, 03-718 Warszawa

tel: 535 559 557

e-mail: biuro@tea.org.pl

Publikacja jest współfinansowana w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Publikacja jest dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska (CC BY 3.0). Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Towarzystwa Edukacji Antydyskryminacyjnej. Twór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2017. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o programie polskiej współpracy rozwojowej. Treść licencji jest dostępna na stronie <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>.